Základní informace pro ozna?ování jelenovitých a velbloudovitých

Pravidla pro označování jelenovitých a velbloudovitých plynou ze zákona č. 154/2000 Sb. (plemenářský zákon) a vyhlášky č. 136/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

- Zásady označování jelenovitých a velbloudovitých
- Identifikační prostředky
- Odpisy ušních známek
- Návod na aplikaci ušních známek

Zásady ozna?ování jelenovitých a velbloudovitých

Níže uvedené povinnosti a pravidla vztahující se k označování jelenovitých a velbloudovitých vychází z § 27a, oddílu 7, vyhlášky 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem. Novelou této vyhlášky byla vyhláška č. 130/2023 Sb., která zavedla povinnost individuální evidence a označování jelenovitých a velbloudovitých od 1.6.2023.

Výčet jednotlivých druhů spadajících do čeledi jelenovitých a velbloudovitých je uveden v tabulce 1.

Tabulka 1: Výčet druhů zvířat dle čeledí jelenovití a velbloudovití.

čeleď	druh – česky	druh – latinsky
velbloudovití	velbloud	*Camelus ssp.*
(Camelidae)	lama	*Lama ssp.*
	vikuňa	*Vicugna ssp.*
jelenovití	los	*Alces ssp.*
(Cervidae)	axis	*Axis – Hyelaphus ssp.*
	jelenec	*Blastocerus ssp.*
	srnec	*Capreolus ssp.*
	jelen	*Cervus ssp.*
	daněk	*Dama ssp.*
	jelen milu	*Elaphodus ssp.*
	jelen	*Elaphurus ssp.*
	huemul	*Hippocamelus ssp.*
	srnčík	*Hydropotes ssp.*

mazama	*Mazama ssp.*
muntžak obrovský	*Megamuntiacus ssp.*
muntžak obrovský	*Muntiacus ssp.*
jelenec (ušatý, běloocasý)	*Odocoileus ssp.*
jelenec pampový	*Ozotoceros ssp.*
jelen	*Przewalskium ssp.*
pudu	*Pudu ssp.*
sob	*Rangifer ssp.*
jelen	*Rucervus ssp.*
sambar	*Rusa ssp.*

Jelenovití byli do 31.5.2023 vedeni jako skupinově evidovaná zvířata, u kterých byla povinnost označování ušními známkami opatřenými alfanumerických kódem hospodářství. Chovatelé měli možnost o udělení výjimky podáním žádosti na MZe na tuto povinnost identifikace jednotlivých kusů. Od 1.6.2023 vešla v platnost novela vyhlášky č. 130/2023, kterou se mění vyhláška č. 136/2004 Sb., která mění jelenovité na individuálně evidovaná zvířata, včetně povinnosti individuálního označování, jak je podrobně popsáno níže.

U **velbloudovitých** byla od 1.6.2023 výše uvedenou novelou vyhlášky nově zavedena povinnost individuální evidence zvířat včetně povinnosti individuálního označování dle níže uvedených možností.

> **Jelenovití a velbloudovití** se označují konvenční **ušní známkou připevněnou na obou ušních boltcích** nebo **injekčně zaváděným transpondérem**. Tento způsob označení lze nahradit v případě jelenovitých tetováním a v případě sobů alternativní metodou v souladu s čl. 74 nařízení Komise (EU) 2019/2035. Injekčně zaváděný transpondér, případně tetování, musí obsahovat identifikační číslo zvířete.

Každý jelenovitý nebo velbloudovitý, včetně kusů poražených na hospodářství, musí být **označen před opuštěním hospodářství**, v němž se narodil, **nejpozději však ve stáří 9 měsíců**. Pokud je přemísťováno zvíře mladší 9 měsíců, je třeba jej označit a až poté přemístit.

Při splnění podmínek uvedených v čl. 16 odst. 4 nařízení Komise (EU) 2021/520 může chovatel požádat ministerstvo o prodloužení výše uvedené lhůty a označovat jelenovité před opuštěním hospodářství, v němž se narodili.

Jelenovití a velbloudovití přemístění ze zahraničí, kteří zůstávají na území České republiky a kteří jsou označení v souladu s předpisy Evropských společenství, se považují za jelenovité a velbloudovité označené v souladu s výše uvedenou vyhláškou.

Při přemístění jelenovitých a velbloudovitých z jiného členského státu nebo při dovozu jelenovitých a velbloudovitých ze třetích zemí přímo na jatky se jelenovití a velbloudovití již neoznačují.

Jelenovití a velbloudovití přemístění ze zahraničí (s výjimkou jelenovitých a velbloudovitých dovezených k účasti na svodu zvířat), kteří nejsou označeni v souladu s předpisy Evropských společenství, nebo dovezení ze třetích zemí, se označují způsobem dle výše uvedené vyhlášky do 72 hodin ode dne příchodu do místa určení.

Chovatel obdrží známky od příslušného výrobce na základě **vyplněné objednávky zaslané na ČMSCH**. Prozatím není možné provádět přes Portál farmáře.

Při ztrátě či znehodnocení ušní známky je chovatel povinen si objednat tzv. **duplikát ušní známky**. Při objednávání duplikátů ušních známek jelenovitých a velbloudovitých musí mít chovatel zvíře, na které žádá duplikát ušní známky, vedeno v ÚE. V opačném případě nemůže být požadovaný duplikát vyroben.

Identifika?ní prost?edky

Ušní známky

Pro označování jelenovitých a velbloudovitých se používají konvenční ušní známky v několika typech dle nabídky jednotlivých dodavatelů (ČMSCH, M.A.V.E., Agrotrans).

Ušní známka zvířete obsahuje:

- označení státu – písmena CZ,
- kód příslušného úřadu (MZe),
- pětimístné pořadové číslo zvířete v rámci pohlaví a čeledi a trojmístný „kodex“ s identifikací pohlaví a čeledi, viz tabulka 2.

Tabulka 2: Kodexy pro jelenovité a velbloudovité dle pohlaví.

čeleď	kodex u samice	kodex u samce
jelenovití	905	005
velbloudovití	901	001

> Příklad čísla ušní známky pro samici jelenovitých: **CZ 00125 905.**

Do všech dokladů ÚE se zapisuje vždy celé toto osmimístné číslo zvířete. Ušní známka může na rubové i lícové straně obsahovat záznamy chovatele, pokud není porušena čitelnost předtištěných údajů. Pokud chovatel hodlá využívat ušní známky pro své záznamy, je vhodné vybrat typ ušní známky s popisovým polem.

Ušní známky pro jelenovité a velbloudovité jsou standardně dodávány v barevné variantě pro **samce oranžová** a pro **samice žlutá**. Toto pravidlo je zachováno u všech dodavatelů. Jestliže si chovatel přeje jinou barevnou kombinaci, tak má možnost výběru dle aktuální nabídky k nalezení na webových stránkách jednotlivých dodavatelů.

Injek?n? zavád?ný transpondér (mikro?ip)

K označování jelenovitých a velbloudovitých ČMSCH dále nabízí národní podkožní mikročip od firmy Datamars. Jedná se o elektronický identifikátor (injekční mikročip), který v sobě nese unikátní patnáctimístný kód obsahující:

- kód země = 203 (CZ = Česká republika)
- 06 = kód pro „ostatní druhy zvířat“ (jelenovití a velbloudovití)

- 81 = kód označující výrobce Datamars
- 00000001 = identifikační číslo zvířete

Každý mikročip obsahuje svůj vlastní **patnáctimístný kód**. Nelze vydat dva mikročipy se stejným číslem. Duplikáty se v tomto případě nevyrábí.

Označení **„národní mikročip“** znamená, že patnáctimístný kód začíná kódem země (např. Česká republika = 203, Slovensko = 703, Rakousko = 040, apod.). Příklad čísla českého národního mikročipu: 203068100000001. Zápis tohoto čísla do ústřední evidence (ÚE) je možný pomocí transformace na formát čísla ušní známky, kdy dochází k převodu numerického kódu země na alfa kód, viz níže.

číslo mikročipu 203068100000001 → přepis do ÚE jako CZ 068100000001

Tzv. **„nenárodní mikročip“** lze rozeznat tak, že začíná jiným trojčíslím, než je kód země, např. kódem výrobce. Většinou se jedná o tzv. "PET" mikročipy, které byly původně určené pro psy a kočky. Pro potřebu registrace do ÚE takové číslo nelze převést do formátu ušní známky. Postup zaevidování takového zvířete je podrobně popsán v kap. 3.1 Pravidla pro označování mikročipem.

Odpisy ušních známek

Postup p?i odepisování nezav?šených ušních známek

Důvodem k tomu kroku může být ztráta ušních známek či jejich znehodnocení. Nezavěšené ušní známky je možné odepsat **pouze současně s objednávkou nových ušních známek**. Postup na objednávání nových ušních známek naleznete zde.

Objednávku je nutné zaslat prostřednictvím objednávkového formuláře ve formátu PDF, DOC, DOCX nebo XLSX e-mailem na adresu znamky@cmsch.cz nebo poštou na adresu Českomoravská společnost chovatelů, a.s., Benešovská 123, 25209 Hradištko.

Do poznámky v objednávce vždy uveďte požadavek na odepsání konkrétního počtu známek.

Důležité informace

1. Odepisování není možné prostřednictvím Portálu farmáře.
2. Známky se odepisují na celkový počet, nikoli na konkrétní čísla.
3. Vždy je nutné uvést počet známek včetně určení pohlaví (např. 6 ks – samci, 6 ks – samice).
4. Odepsané známky jsou hrazeny chovatelem v plné výši, a to ve stejné ceně jako duplikát.

   Viz ceník identifikačních prostředků pro skot.

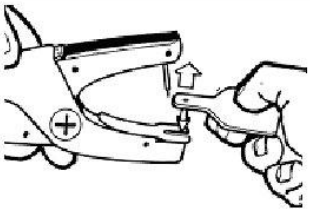
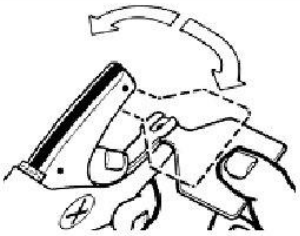
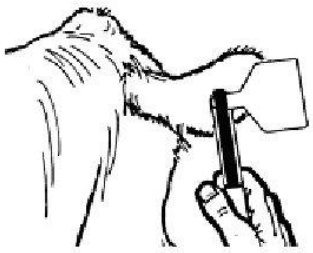
Děkujeme za dodržování stanoveného postupu.

Návod na aplikaci ušních známek

Dokument je rovněž možné si stáhnout k tisku zde.

Českomoravská společnost chovatelů, a.s.
ČMSCH a.s.
Benešovská 123, 252 09 Hradištko

NÁVOD NA APLIKACI UŠNÍCH ZNÁMEK PRO SKOT, OVCE, KOZY A PRASATA

▸	Zkontrolujte, zda do kleští vkládáte oba díly ušní známky se stejným číslem a dále postupujte podle následujících pokynů.	
1		Jehlu aplikačních kleští zaveďte do dutiny v hrotu ušní známky (samec).
2		Stlačte konec fixačního plíšku pro upevnění známky a zasuňte pod něj ušní známku s otvorem (samice). Zkontrolujte, zda je známka umístěna uprostřed.
▸	Při aplikaci ušních známek dbejte na správnou pozici aplikačních kleští. Samčí díl (s hrotem) musí být vždy umístěn vně ucha, samičí díl (s otvorem) uvnitř ucha. Opačný způsob navěšení je důvodem k zamítnutí případné reklamace ušních známek!	
3		Ušní známku umístěte mezi dvě hlavní chrupavky, přibližně doprostřed mezi hlavu a konec ucha. Stiskněte rukojeti kleští tak, aby došlo ke spojení obou dílů. Vyjměte kleště z ucha.